

Kirjad „Normas“

2.

Kas teil on kodus „Normas“ märkus. Et töö ei muutuks üks- ja teine valmistatud köögikomplekt? luseks, istutakse iga päev koha Teate küll, purgid jahu, manna võrra edasi.

Agnes Nisu istus kantimismasina taga. See on töö, mille kohta võiks lühidalt öelda, et parem käsi ei tohi seda teps mitte teada, mida teeb vasak, ja vastupidi. Kumbki käsi liigub omaette, ja vaadates tekib väikese vooluliini mulje. Enne tehasesse tulekut viimistles ta tööstuskombinaadis kampsuneid.

Järgmine töö on runtimine, millega plekk hakkab võtma juba purgi ilmet, tõi, külg on küll veel lahti.

Seda tegi Elvi Kruusamäe, staažikas normalane, kuues aastat läheb. Käteväleduse üle nuri seda ei saa. Ise arvas, et harjutamine teeb meistriks.

Pärast kokkulöömist pannakse põhi. Tollega oli ametis Laine

Prääm. „Normas“ jookseb viies aasta. „Kui brigaad loodi, siis oli tegemist, et sada rubla kuus saada.“ Oktoobrikuus teenis brigaadi iga liige 185 rubla.

Põhjad sulges tol päeval Helve Laus, üks vanemaid olijaid. „Ametit käisin õppimas Tallinas. Anti nädal ja siis pidid kõik operatsioonid selged olema. Esimene õpipoispäev võttis tummaks, aga äramineku mõtet ei tulnud.“

Sulgemine on füüsiliselt üks raskemaid operatsioone, seda eriti keskmistel ja väikestel purkidel. Nüüd ootavad naised pikisilmi uut masinat, mis kätevaeva kergendaks. Saladuskatte all võiks öelda, et siis lubati purke rohkem teha.

Sikeldamismasina taga istus Helgi Karinõmm. Äraseletatult tähendab operatsioon seda, et purgi ülemisse serva pressitakse rant, mis kaane korralikult sulgeda võimaldab.

Sellega on purk valmis ja edaspidine jääb pakkijate hooleks. Enne pakkimist peab purgid komplekteerima, sest oleks väga narr, kui komplektis on kaks nõu suhkrule tarvis, aga riisi jaoks mitte ühtki. Siis vähemad purgid suurtesse, kaas peale, paberisse ja kasti.

Liidi Kont oli varem optika-kaupluses müüja, nüüd viiendat aastat „Normas“. „Kui mina tuln, oli lihtsam ametit õppida, sest toodangut andsime sootuks vähem. Nüüd on uuel inimesel raskem, tempo on üles kruvitud. Mõnel kulub terve aasta, enne kui kõik operatsioonid selgeks saab. Töö on pingeline, tundub, et enam rohkem ei suuda. Paari kuu pärast selgub, et oleme ikka enam teinud.“

Maimo Vainlo asendab praegu

Köögikomplekti- de brigaadi naised on nobedad ja purkidepüramiidid aina kasvavad. Helve Laos (alulmisel pildil), brigaadi üks kauaaegsemaid liikmeid, lisab sinna juurde järjekordse kätetäie.

Helgi Karinõmm (kõrval pildil) oli pildistamise päeval ametis kokkuloõmismasina taga.

E. KAPSTASE fotod

Elviira Martinsoni, „Normas“ on pole mingit lahtmist televiisorit ta olnud natuke üle aasta. „Kõik või raadiot kuulata.“ Üks kümnest ei ole abielus, operatsioonid veel päris selged ei ole, aga nii kiire on, et ei jõua ülejäänud üheksast ei ole ühel lapsi. Laste poolest kõige rikkam on brigaadi noorim Helgi Karinõmm. Tema peres kasvab neli tüdrukut.

Leida Kaasik on brigaadis esimest aastat. Ei tee veel kahte operatsiooni, aga sellest pole viitagi, sest töötatakse paaris.

Aino Raudlall saab detsembris viis aastat olnud. „Päevas pane me kokku keskmiselt 550 komplekti. Keskmiselt sellepärast, et komplekte on kahesuguseid, 12- ja 18-purgiseid.“

Teeme väikese arvestuse. 12 purki ja 550 komplekti. Saame 6600. Mnjaa!

„Müra hakkab kõrvadele, summutajateta enam ei saa. Kodus meeshing brigaadis on.